

SLOVENSKI

UČITELJ.

Glasiło „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Izhaja 5. in 20. vsakega meseca na celi poli in velja za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr.

|| Za oznanila se plačuje od navadne verstice, če se natisne enkrat, 10 kr., dvakrat 14 kr., trikrat 18 kr.

Štev. 14. V Mariboru 20. julija 1877. Letnik V.

O tiskanih šolskih poročilih.

Pridnost je vredna ali pohvale, darila ali plačila. Pridne otroke naj učitelj na katerikoli način odlikuje. Za tako odlikovanje se ponuja večkrat med šolskim letom prilični čas. Najprilicnejše pa je marljive otroke konec šolskega leta odlikovati pred drugimi manj pridnimi in lenimi učenci, kar je pervim v spodbudo k bodočemu verlemu napredovanju, a poslednjim opominjaj na poboljšanje. V prejšnjih časih so se odlikovali verli učenci z darili, obstoječimi iz primernih knjig. Darila v tej uradni obliki so zdaj koncem šolskega leta, ob priliki svečanostnega javnega izpraševanja prepovedana; tudi so te preskušnje bolj na redkih šolah v navadi. Pogostoma se vpeljujejo koncem šolskega leta nekake šolske veselice, pri katerih otroci deklamujejo, pojejo, telovadijo in igrajo se; daje se jim tudi kaj jedi in pijače; to posleduje pri obilni množini otrok navadno precej stane. Vse to odlikovanje šolske mladine je hvale vredno, zlasti ako se pri takih prilikah posebno izverstni učenci na katerikoli način še posebno od družih nekako povzdignejo.

Velik pomen pa imajo v šolskem življenju tiskana letna šolska poročila. Taka poročila so vpeljana že od nekdaj po srednjih šolah, po učiteljskih, a tudi čveterorazredne narodne šole jih imajo že veliko let. Da so jih v poslednjem času nekje (n. pr. v Ljubljani) opustili, je to malo previdno, a obderžalo so jih še skoro vse čveterorazrednice po Slovenskem, osobito na Kranjskem, da ne govorim o družih deželah. Kakošne koristi so taka poročila? Pred vsem je velike vrednosti dober spis na čelu poročila, naj si je spisan za stariše, za mladino, ali za ljudstvo mlado in staro v obče. Drugič so važne šolske novice o dotični šoli, o učiteljstvu, mogočnih premembah, o notranji uredbi šolstva, o uspehah pri posameznih predmetih, n. pr. pri sadjereji, čebelarstvu, sviloreji itd. Najvažnejši je pa

zadnji oddelek takega poročila, namreč „razredba šolske mladine“; kajti zanima ne samo šolske otroke, ampak tudi stariše njihove. Tu bere otrok pervikrat svoje ime tiskano, kar si v veliko čast šteje, zlasti ako bere na odličnem mestu. V tej razredbi so otroci razredeni po tem, ali so „prav dobro“ napredovali, ali „dobro“, ali „srednje“ ali pa „slabo“. Tudi se jih lahko tako razversti, kakor se bolj vjema z novimi načerti. Najpervo se n. pr. navedejo taki otroci, ki prestopijo v „višji razred“ (med temi se prav izverstni lahko najpervo zabilježijo), potem taki, ki ostanejo v višjem oddelku, nadalje taki, ki prestopijo iz nižjega oddelka v višjega, a naposled taki, ki ostanejo radi nenapredovanja v nižjem oddelku itd.

Da se izda tako poročilo, treba dveh reči: 1. primernega spisa, 2. nekoliko novcev. Za primerni članek je marsikateri v zadregi, a za denar ne manj. Denar bi se vendar nabral še n. pr., da dá v ta namen krajni šolski svet nekaj, nekaj domoljubi in šolski prijatelji, in ako še kaj manjka, naj dajo oni stariši otrok po mali znesek (3—5 kr.), kateri tako poročilo imeti hočejo. Marljivim učencem in siromaškim naj se pa poročilo na vsak način podari. — Vendar pa tako poročilo, ako se za vsako šolo posebej tiska — precej velja, od 25—50 gld.; ako se pa za več šol skupaj tiska, pride na vsako šolo samo 5—10 gld.; kakor n. pr. lani pri poročilu šol v ljutomerskem okraju. Jako malo pa bi stalo tako poročilo, ako bi se n. pr. en in isti spis priložil k poročilom večjega števila šol, in da bi se samo imenik učencev in druge šolske novice posebej tiskale. Za taki uvodni članek k šolskim poročilom bi bil morebiti primeren spis „Kratek pregled domače zgodovine t. j. slovenskih pokrajin“, katerega prihodnjic priobčimo. Ako bi katera šola, bodisi tudi enorazrednica (za vsako šolo se namreč tiskana šolska poročila primerna) hotela letos imeti šolsko poročilo in sicer s tem spisom na čelu, naj izvoli pisati podpisnemu uredništvu, potem poslati šolske novice in razredbo učencev svoje šole ter povedati, koliko iztisov bi se potrebovalo. Za kacic 100 iztisov bi bilo morebiti 8—10 gld. plačati, pa podpisano uredništvo bi vse preskerbelo: tisk, popravek in vezanje. Koliko otrok (v tem slučaju 100) bi se razveselilo za majhen denar s tiskano knjižico, v katerej bi marsikdo čital pervikrat svoje tiskano ime (in morda na odličnem mestu)! Da bi se dobilo z dobro voljo v tak dober namen pri šolskih prijateljih toliko novcev, ni dvombe! Prevdarite, gospodje učitelji, in pišite potem „Slov. učitelju“.

„Učitelj Dobrašin“

Podučna povest Slovincem. Po hervatskem izvorniku od J. Truskega posnel Ivan Lapajne.

(Dalje.)

Posebno je to pri nas obžalovati, da so tergovci, obertniki, kerčmarji, rokodelci večinoma tujci, namreč Nemci, Lahi

in kar je največje zlo — judje. Naši domači ljudje se premalo lotijo trgovstva in rokodelstva. Temu je kriv bil sam slovenski naš kmet. On je dosedaj za svoje sinove poznal skoro le dva stanova: kmetiškega in gospodskega. Dajte tudi svoje sinove učiti rokodelstva, obertništva in trgovstva! Ali ni zameriti našemu kerčmarju, da pri nakupovanju vina po Dolenjskem več potroši, nego iznaša ves dobiček, kedar vino potoči? Ali ni obžalovati, da stori s tem ženo in hčer nesrečno? Kdor ne gospodari dobro, škoduje tudi vsemu narodu. Kedar je slaba letina, kedar človek zbolí, je dobro imeti prihranjene novce. Nek prigovor veli: „Bele novce treba hraniti za černe dni“.

Praznujte letos božične praznike brez vina. Kerčmar Vodopivec vam letos vina ne more več upati, ker se je sam zadolžil. Tako je Dobrašin končal prekristni nauk. Divjakovčani so se molčé domu vernili, a kerčmarja so Dobrašinove besede kakor želó zbudle v serce, nevoljno in gerdo pogleda Dobrašina rekoč: „Kaj pridigujete, saj niste fajmošter“? Za tem odide kerčmar iz sobe in ljut od jeze zalaputi za seboj duri.

Uboga Jelica je vse to v stranski sobi poslušala, stopila zdaj k samemu učitelju ter mu s solznimi očmi zašepetala: „Bog vam plati!“

„Bog daj, da bi bilo v vašo korist“, odverne Dobrašin, in pristavi še: „A bojim se, da je že prekasno“. V slovo jej podá pervikrat roko ter odide domu, da se v knjigah razvedri od tega prizora, ki mu je globoko v serce segel.

Stari učitelj v Starem tergu.

Nekaj ur od Divjakovca, od te osamljene vasi je bil Stari terg. To ime ni zaslužil zastonj. Ne samo to, da je Stari terg v istini že star terg, ampak tudi zastarele navade, zastareli ljudje, ki tu bivajo, dajejo mu obraz starosti.

Nečemo se toda brigati n. pr. za starega „purgelmajstra“ ali za druge Staroterške „purgerje“, hočemo le starega „šolmaštra“ omenjati. Pa tudi za njega bi se ne brigali, ako bi ne bil nič v zvezi s povestjo o Dobrašinu. Stari učitelj v Starem tergu je bil kaciš 50 let star, a na njegovem zarudelem obrazu in nekoliko sivih lasih mu je bilo skoraj še več let čitati. Zvali so ga Wohlauf (slovenski bi mu rekli „Dobrovoljec“), menda se je tudi tako pisal. Od kod je došel in kdaj je došel v Stari terg, kakošen rojak je bil, tega nihče ni znal, morebiti sam ne.

Mož, da ne rečemo možicelj, nosil je nekako černo dolgo suktno in visoki klobuk (ni bila pa njegova oprava nikoli prav nova videti). Poznal je vsakega v tergu, a vsak je njega poznal. Najbolj znan je pa bil med vinskimi bratei po kerčmah, katerih je v Starem tergu trikrat preveč bilo. V kerčmah si ga mogel najti, kedar si ga hotel. Kakošna pa je bila nje-

gova šola? Dopoldne so „buhštabirali“, popoldne so „voršrifta“ prepisovali. Drug dan so spet „ajmalajns“ mlatili, a bolj odrasli so morebiti iz „lesebuha“ brali. Vse to je bilo, kakor se razumé, v nemščini; kajti šolmašter Wohlauf je svojim vinskim bratcem razlagal, „tajč“ je potreben, „kranjsk“ se otroci od starišev naučé.

Wohlauf je slišal, da je v Divjakoveu nova šola in nov mlad učitelj, ki vse po novem uči. Pervič mu že ni bilo po volji, da delajo v tem samotnem kraju šolo, rekoč, Divjakovčani se ne bodo nikoli zmdrovali, ako tudi deset učiteljev dobé. V drugo se je pa še bolj zaničljivo krohotal, ko je čul, da Dobrašin lepo, ali kakor je on rekel, novo slovenščino razlaga, da ne uči „buhštabirat“ in „ajmalajnsa“, in da kmetom in deci celo kmetijstvo razlaga. Kaj bode mlad gosposk človek stare kmete kmetovati učil? Vsaj ne zna coprati, da bi točo zabranjeval, moliti pa tudi ne zna tako, da bi ljudem dobro letino izprosil. Ha, ha!

Tako je star učitelj Wohlauf navadno v kerčmah zaničeval verlega učitelja Dobrašina in potem zakročil:

„En glažek, al' pa dva,
sej birt še kredo ima“.

Tudi Divjakovčani so zahajali v Stari terg, da so ondi kaj kupovali, in večkrat se je dogodilo, da so prišli v dotiko z Wohlaufom, ki jim je take in enake o verlem Dobrašinu kvasil, ne pomislivši, „da kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade“.

Ženska radovednost.

Prišel je tretji božič, ki ga Dobrašin v Divjakoveu praznuje. Otroke je naučil — bil je namreč tudi orgljavec — da so mu lepo v cerkvi pevali. Otroci so že doma pripovedali o lepib Dobrašinovih naukih, bili so sami čedni, ubogljivi in prav pridni.

Naučili so se vsemu dobremu, čertili so laž in tatvino, lenobo in nemarnost ter živeli v lepem prijateljstvu. Znali so čislati že svoj materinski jezik in videli veliko lepega povedati o naši ožji domovini slovenski in o naši občni domovini avstrijski. Kedar bodo ti otroci dorastli, bodo pravi domoljubi in poštenjaki.

Opazovali so to tudi nekateri stariši, posebno matere in hvalile učitelja. Omenjale so pa tudi njegove učenke, kerčmarjeve Jelice, ki je bila iz pomehkuženega dekleta prav marljiva in modra deklica postala. Ni druge, tako so vaščanke govore, katero bi učitelj vzal. Pa saj ga je tudi vredna, in on nje. Zavidjale jej menda niso, a vendar bi bile rade znale, ali si jo je že izprosil pri stariših in ali bode že v kratkem poroka.

Čudno jim je bilo, da Dobrašin le o poludne zahaja v kerčmo, a drugače se z Jelico nikjer ne shaja. Radi tega se dogovoré tri tovarišice, da gredó drugi božični praznik kerčmarjeve obiskat, in to hitro popoldne, da dobé še Dobrašina pri mizi. Kerčmarja samega ni bilo doma, šel je bil prijatelja v bližnjo vas obiskat, ker se mu doma poleg vedno treznega Dobrašina ni ljubilo piti. Ženske najdejo res Dobrašina, kerčmarico in Jelico še pri mizi. Ni se moglo reči, da bi ta trojica baš vesela bila, marveč je bila kerčmarica nekako otožna.

Vendar so bile obiskovalke zeló prijazno sprejete. Jelica jim je stole primaknila in jim orehove potice ponudila. Ko so si malo založile, začele so popraševati: „To je gotovo Jelica naredila? Od koga ste se naučili?

„Od župnikove kubarice“, odgovori Jelica.

„Prav dobra potica“, pristavi druga ženska, „ali se vam ne ljubi, gospod učitelj?“

„Predobra je za-me; pa nimam časa iti daleč na sprehod, da bi dobro prebavil taka jedila.“ Tako odverne učitelj.

„Da se vam ljubi vedno sedeti in učiti se!“ pristavi tretja.

„To je moja dolžnost“, odgovori Dobrašin.

„Vsaj je drugim“, prične prva, „to in ono tudi dolžnost, pa jo zanemarijo; zakaj ste pa vi tako neumorni in premarljivi?“

„Povedati vam hočem resnico. Zato, ker ljubim svojo domovino in želim njen napredek“, reče učitelj.

Ženske ga niso razumele, kaj hoče s tem reči, in naprosili so ga, da jim to razloži.

Ker se mu danes, ko je bil praznik, ni tako domu mudilo, ustregel jim je ter začel pripovedovati, kako smo Slovenci premalo omikani še, kako premalo čislamo svojo domovino, svoj jezik, kako premalo skerbimo za večje premoženje. V vseh teh zadevah, rekel je Dobrašin, moramo se poboljšati, posebno našo mladino moramo napeljevati na to, da bode ljubila domačo hišo in domovino in jezik svoj, da bode marljiva, poštena in varčna. In učitelj, kateri hoče v tem smislu mladino vterditi, mora sam veliko znati, mora se sam najpervo potruditi in premisliti, kako bode vse to mladini v prav razumljivem jeziku dopovedal.

Vaščanke so pozorno poslušale modre učiteljeve besede. Ko je končal, pristavala je jedna: „Vsaka vaših besed je zlata vredna“. A druga je pridjala: „Zakaj pa, gospod učitelj, pri toliki modrosti in obilih naukah tako samotarite in se ne vzamete gosposke hčere v zakon?“

Posmejaje se odverne učitelj: „Ni za-me gosposka hči. Nimam premoženja, a od svoje plače komaj sam životarim. Deklica, za katero bi jaz prosil, morala bi siromašna biti in pomisliti, da se ima pri meni več muk nego prijetnosti nadjati.“

Pri teh Dobrašinovih besedah je Jelica zarudečela. Nikoli ni še Dobrašin o tem govoril, bi se li ženil, in nikdar ni opomnil,

kakošna bi mu morala žena biti. Tudi kerčmarica je bila pri tem nekako iznenadjena, dasiravno je njeno serce že posebne misli gojilo.

A še tretja ženska ni mogla v tej zadevi mirovati in prederzno popraša: „A mi smo že mislile, da je Jelica vaša zaročnica?“ Dobrašinu pri teh besedah samemu lica zarudeče, po vsem telesu ga nekov ogenj prešine in zaverne ženskam prav odločno tako-le:

„Ako ste prave prijateljice tej hiši, ni prav, da pošteni deklici nagajate in jo žalite. Jelica je moja dosedanja učenka, in jaz bi se bil pri Bogu pregrešil, ako bi hotel s pridobitvijo njenega serca njeno srečo na kocko stavljati. Kar sem z Jelico govoril, bil je samo nauk in nič družega. Ponašam se sicer s svojo verlo učenko, toda če bi bil njeni sreči na poti, in ako je glas po vasi počil, da ljubim Jelico, potem moram še jutri to bišo zapustiti, da ne bodem kriv Jeličine nesreče.“ „Nikakoršen glas ni počil po vasi“; tako se vse tri tovarišice hitro opravičujo.

„A ne dajate vi povoda takemu glasu!“ S temi besedami vstane, vzame svoj klobuk in rekoč: „Z Bogom“ odide k večernicam. In po večernicah ide, kakor navadno naravnost domu. A ženske se pri kerčmarici hitro izgovarjajo, rekoč, da niso nič hudega mislile in se kmalu poslovile.

„Naj te to ne žali“, govori mati k hčeri, ko ste bili sami; „vsaj niso nič hudega mislile, in bi se jim nič krivega ne zdelo, ako učitelja vzameš“.

Toda Jelica materi odverne: „Ali zakaj gredó njega žaliti, on se niti ženiti ne namerava“.

„Ali bi ti, dušica, vzela Dobrašina?“ popraša jo zopet majka.

„O tem še mislila nisem, mati! Pa sram me je, o tem govoriti; e saj Dobrašin tudi neče mene.“ —

„Jelica, meni se vidi, da bi tebe za eno leto osorej več ne bilo, ako Dobrašin drugo vzame“.

Neprevidna mati je s temi besedami v deklici izbudila strašno strast, za katero niti sama znala ni. Deklici šinejo solze v oči in začne plakati na materinih nedrih.

„Ne boj se, Jelica“, tolaži jo mati, „vsaj sam Dobrašin ni opazil še, kako si mu po volji. Mislim, da neče druge vzeti. Le umiri se, in zaupaj onemu, od kojega pride vse dobro!“

Ali je o tej reči Dobrašin sam kaj mislil in ali je ta ženska radovednost na njega vpljivala, to se na njem ni opazilo. Pa vsaj tisti, na katerega so vse oči obrnene, in kateri je vsej mladini v izgled, ne sme se ovaditi, kedar ga ljudska slabost napade ali kedar njega samega serce boli.

(Dalje prih.)

Kocenov zemljepis za narodne šole.

Poslovenil Ivan Lapajne.

II. Oddelek.

Zemlja kot bivališče človekovo.

(Dalje.)

B. Dežele ogerske krone.

32. Ogersko.

3895 kvadr. milj (2145 □ miriam.) in 11.188.600 ljudi, s pripadlim delom vojaške granice s 198 $\frac{1}{2}$ kvadr. miljami in 341.000 ljudmi ima skupaj 4094 kvadr. milj in 11.530.000 ljudi.

Ogersko je večjidel nižava, dasi je tudi nekaj višavja. Med Moravo in Vago se vlečejo od Požuna proti severo-vzhodu mali Karpati, k tim stopajo ob moravski meji moravski Karpati, na virih Bečve so Beskidi. Med Arvo in Poprado je visoka Tatra. Na jugu teh gor je ogersko gorovje in sicer liptovske in fatre gore med Vago in Grano, Nitterske gore med Vago in Nitro, potem ogerske rudne gore, ostrovske gore, novogradski hribi. Med Rabo in Blatnim jezerom onkraj Donave je Bakonjski les. Med Hernadom in Bodrogom so vinski tokajski hribi. Visoka Tatra se imenuje pri svojem nadaljevanji vzhodni Beskidi. Na zahodu Ogerskega so razrastki Alp — Litavske gore.

K ogerski nižavi spada ravnina na levem bregu Morave, en del dunajske kotline, mala ogerska ravnina med litavskimi gorami in bakonjskim gozdom z dvema velikima donavskima otokoma, — velika ogerska ravnina, ki obsega polovico deželo, in nižavje ob Savi. V severnem, goratem delu dežele se dobiva mnogo zlata, srebra in kamnene soli, v ravnini ob 'fisi soliter, soda in žito, ob hribih raste tu izverstno vino. Razen tega je omeniti konoplja, tobaka, turškega popra (paprike), velikih čred ovac in svinj in velikih čred na pol divjih konj na ogerskih pustah, to je na velikih pustih pašnikih.

Po rodu in jeziku je na Ogerskem skoro polovico Madžarov, na severji so Slovaki, na severo-izhodu Rusini, na vzhodu Rumuni, na jugu Serbi in Hervati, na zahodu ob štajterski meji Slovenci. Okoli 1,300.000 je Nemcev po deželi raztreseno naseljenih, razen teh tudi nad 400.000 judov in nad 70.000 Ciganov.

Navadno se razdeljuje dežela na 4 okrožja ali deželne dele, ki se z ozirom na lego glavnega mesta Pešte na levem bregu Donave imenujejo z besedami „tostran“ in „onstran“ Donave in Tise. Vsa dežela se razun tega na 49 županij (komitatov) in 5 svobodnih okrajin razdeljuje.

1. Okrožje tostran Donave:

Pešta (200.000 lj.), glavno mesto, vseučilišče. Velikanski most na verige je napeljan čez Donavo v Budo (Ofen, 55.000) in v ravni čerti naprej je dolg tunel (rov) pod budinsko terdnjavo napeljan in veže vzhodni del mesta z zahodnim. Na terdnjavi je kraljevi grad. Tehnika, toplice. Zahodno od mesta so znane budinske vinske gorice. Na severni strani je stari Buda. Vacov (13.000 lj.), sedež škofa. Kečkemet (42.000 lj.), sredi kečkemetske gojave. Kaloča (16.000 lj.), sedež nadškofa. Sčavnica (Šemnic, 14.000 lj.), zlato- in srebrokopi. Ostrogon ali Gran (13.000 lj.), sedež prvega ogerskega škofa, t. j. prvostolnika ogerskega kraljestva. Nitra (10.000 lj.), sedež škofa. Kremnica, zlato- in srebrokopi. Požun (45.000 lj.), s fabrikami in kupčijo. Ternova (10.000 lj.), vinoteržstvo. Trenčin (4000 lj.), v okolici toplice. Zombor (24.000 lj.). Sobotica (Teresienstadt), kupčija s konji. Novi sad (16.000 lj.), živahna kupčija.

2. Okrožje onstran Donave:

Mošonj (Wieselburg), kupčija z žitom. Sopronj (21.000 lj.), vinoreja, trgovina. Rab (20.000 lj.), sedež škofa, promet na ladjah. Komarno (12.000 lj.), najmočnejša terdnjava v monarhiji. Stolni Belgrad (23.000 lj.), sedež škofa, nekdanj glavno mesto ogersko. Velika Kaniža (12.000 lj.), žitna kupčija. Vešprim (12.000 lj.), sedež škofa. Szekszard (10.000 lj.), dobra črna vina. Pečuh (24.000 lj.), sedež škofa, v okolici velik premogokop. Mohač (12.000 lj.), znan po kervavi bitki s Turki leta 1526 in 1687. St. Gothard, pobitje Turkov l. 1664.

3. Okrožje tostran Tise:

Levoč (7000 lj.). Jager (20.000 lj.), bogata nadškofija, lepa stolna cerkev; v okolici izverstna vina. Solnok (14.000 lj.), zaloga soli. Košice (17.000 lj.), sedež škofa. Tokaj, sloveče tokajsko vino.

4. Okrožje onstran Tise:

Siget z veliko zalogo soli. Szathmar-Nemeti (15.000 lj.), sedež škofa. Nadbana, zlato- in srebrokopi. Veliki Varadin (24.000 lj.), sedež rimskega in gerskega škofa. Debrecin (45.000 lj.), sami Madžari, ki so večinoma mitjarji (zajfarji), črevljarji in remenarji. Segedin (70.000 lj.), ladijedilnice in živahna kupčija. Hod-Meze-Vasarhely (49.000 lj.), pridelovanje tobaka. Arad (32.000 lj.), terdnjava. Temešvar (32.000 lj.), sedež škofa, terdnjava. Veliki kraji so: Veršac, Velik Bečkeret, Velika Kikinda.

V prejšnji vojaški granici: Pančova (13.000 lj.), Bela cerkev, Mehadia, Herkulove toplice. Oršova, terdnjava ob Donavi.

33. Velika kneževina Erdeljska.

998 kvadr. milj (549 kvadr. miriam.) in 2.115.000 ljudi.

Erdeljsko je ob vseh straneh z gorami obdano. Karpati preprežajo deželo s svojimi razrastki na vse strani. Na zahodu so erdeljske rudogore. Najvišja gora na Erdeljskem je Negvi (8046' = 2543 m.).

Rudnistvo je na Erdeljskem prav bogato; zlasti je mnogo zlata, srebra in soli; mnogo se pridelava konoplja, tabaka, koruze in vina; precejšnja je reja bivolov, ovac in konj.

Med prebivalci je največ Rumunov, potem Madžarov in Nemcev, Ciganov, Judov in Armencev.

Kološ (26.000 lj.), Maroš-Ujvar, veliki solnati rudnik. Zalutna, Abrudbanja in Vöröspatak s zlato- in srebroduniki. Bistrica, živahna kupčija. Maroš-Vasarhely (12.000 lj.), pridelovanje tabaká in

vina. Braševo (28 000 lj.), prvo erdeljsko fabriško in kupčijsko mesto. Sibinj (20.000 lj.), v lepem kraju, sedež gerškega nadškofa.

34. Ogersko Primorje.

$\frac{1}{2}$ kvadratne milj in 18.000 ljudi.

To je mesto Reka z njegovo okolico.

Reka na kvarnerskem zalivu ima 15.000 ljudi.

35. Kraljestvo Hervatsko in Slavonsko.

420 $\frac{1}{2}$ kvadr. milj (229 □ miriam.) in 1,168.000 ljudi. K temu prejšnja hervatsko-slavonsko vojaška granica s 369 kvadr. milj in 696 000 lj., skupaj 789 $\frac{1}{2}$ kvadr. milj in 1,864.000 ljudi.

Hervatske gore so izrastki Alp. V hervatskem Primorji je Kras. Na južno-vzhodni kranjski meji so Uskoki (Gorjanci), na štajerski meji so Maceljske gore, ki se dalje proti vzhodu vlečejo. Na severji od Zagreba so Slemske gore, na jugo-vzhodu Moslovina.

Hervatska izdeluje mnogo srednjega vina, Slavonija pa mnogo žita in slivovice in ima najlepše hrastove gozde s svinjskimi čedami.

Deželni zbor zboruje v Zagrebu in pošilja nekaj poslancev v ogerski državni zbor. Razdeljuje se dežela v 7 županij.

Zagreb (24.000 lj.), deželno glavno mesto, sedež nadškofa, živa kupčija z žitom. Karlovec, terdnjava. Sisek na Savi, kupčija z žitom. Varaždin (10.000 lj.), vinstvo. Krapina in Toplice, dobro obiskovane toplice. Osek (17 000 lj.), terdnjava. Požega in Vukovar, kupčija z vinom in tabakom. Djakovar, sedež škofa.

36. Vojaška krajina

se je v 15. stoletji začela in je bila ozek kos zemlje, ki je od jadranskega morja do Erdeljskega segala in sicer en del med Hervatskim in Slavonijo, drugi med Hervatskim in Kranjskim. V zahodnem delu so gore Velebič in Kapela, dežela je po vsem Kraševina z majhnimi potoki, ki se po kratkem toku pod zemljo zgubljevajo. V vzhodnem delu ob Savi, Donavi in Tisi je veliko močvirje.

Prebivalci zahodnega dela so Hervati, vzhodnega pa Serbi, Rumuni, nemški in drugi naselniki. Uprava je bila pred vojaška, kajti vsa krajina je bila na 14 regimentov (polkovinije) razdeljena. Leta 1873. se je pa ta vojaška uprava opustila in krajina se je deloma pod ogersko in hervatsko civilno vlado postavila.

Važnejše kraji so: Bag, svobodno pristanišče; Senj, sedež škofijski; Otočac; Glina; Ogulin; Petrinja; Belovar; Sv. Juri; Nova Gradiška; Brod; Petrovaradin; močna terdnjava; Karlovec, sedež pravoslavne patriarha; Zemun [10.000 lj.], terdnjava.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Maribora. Naše učiteljsko društvo je imelo svoje zadnje zborovanje v Mariboru dne 5. julija. Gosp. predsednik otvori sejo v nazočnosti 20 udov ob 10. dopoldne. Po kratkem pozdravu preide na dnevni red. Zapisnik zadnje seje se prebere in odobri. — Gosp. prof. Levitschnigg obravnava „dravsko dolino“. — V vvodu nam pove, da namerava govoriti o klimatičnih razmerah dravskega podolja. Podavši nam neko zmedeno definicijo obnebja (Klima) pripoveduje, da Drava na Tirolskem izvira, ter spremljena od raznih pogorij skoz Koroško in Štirsko na Ogersko teče, kjer se v Donavo izliva. Od njenih pritokov, ki tako močno na obnebje v „dolini“ uplivajo (? Ured.), omeni in opiše Glano, Krko, Belo in Muro z Murico. Mura baje (1) na Solnograškem izvira; do Bruka teče proti severoizhodu, tam se oberne na jug, ter bi se gotovo pri Mariboru združila z Dravo, ko bi ji Slov. gorice pota ne zapirle, silé jo, da krene naravnoč na Ogersko, kjer se — Legrad se mu je v trenutku zmuznil, še le po daljšem (? Ured.) izhodnem teku ž njo zjedini. Goričani so tudi zvedeli, da so njih kraji krasni in rodovitni. Murica slovi po svojem romantično-skalovitnem obrežji. Končno nam je čital, koliko lepih, deževnih, nevihtnih dnevov se poprek na leto računi; kedaj cvete ters, kedaj se žanje in bere, kar je vse posnel iz programa mariborske gimnazije, v kojem je v svojem času pokojni g. Essl svoja opazovanja, specijelno mariborske okolice objavil. V obče ima, pravi prof., Spodnještirsko prav prijetno obnebje, in da si je na Zgornještirskem več oberti in prometa, radi prebogatih rudnikov, smemo vendar tudi mi upanje gojiti, da stopimo enkrat v častno versto naših zgornjih sosedov. (Kako to misli, učeni (?) profesor? Ur.)

Za njim govori g. Moge o „pazljivosti“. Navedel in razlagal je dotična pedagogična načela, kazavši, kaj vse pazljivost vzderžuje in pospešuje in kaj ji škoduje. O vprašanji, li smejo učila dan na dan učencem na pogled izpostavljena biti, se je vseobčno pripoznalo, da to le k nepazljivosti in raztresenosti napeljuje. Reči postanejo prenavadne, zgubijo vso zanimivost pri otrocih, ter se še močno poškodujejo. Zato bi se naj učila še le takrat nekoliko dni ali tednov razobešala, kedar se je dotični predmet že obravnaval; potem pa se naj zopet odstranijo. Jako neprijeten utis pa naredi na človeka učilnica, koja je celo leto nalik podobarnici z raznimi slikami poobešena, — Za odposlanca k štirsk. učitelj. zvezi sta bila izvoljena gg. Koprivnik in Praprotnik.

Iz Vojnika. Dne 5. julija imelo je „celjsko učiteljsko društvo“ v celjskeji deklisheji učilnici svoj redni občni zbor. Udeležilo se ga je 21 udov.

Zapisnik zadnjega selivnega shoda v Žaveu se prečita in brez ugovora odobri.

Gosp. J. Weiss poroča v daljšem jedernatem govoru o „starih in novih računskih metodah“ nekako tako-le:

Akopram vsi poti v Rim peljejo, vendar naj si učitelj prizadeva pri računanju (kakor pri vsakem drugem predmetu) najkrajšo in najprimernejšo pot ukreniti. — Kakor pri vseh strokah, bile so tudi pri računanju v starem veku prav neprimerne (primitivne) metode. Gledalo se je najbolj na

računanje na pamet. (Pa kako bi z rimskimi številkami, koje izključljivo so tedaj v poslu rabili, drugače biti zamoglo!) — Stoperv v 16. stoletju začele so se arabske številke splošno rabiti. Sedaj začela se je za pismeno računanje nova doba. Glavnega reformatorja spoznamo v okolo 1525. leta živečem Adam Riese-ju. — Navada je bila, ka se je skoro za vsaki posamezni računski slučaj posebno pravilo — navadno v poetičnej obliki — napravilo. Gosp. poročevalec čita nam nekaj takih računskih pravil v verzih. Bilo je potem takem računanje le reč spomina, misliti zraven nij bilo treba. Učitelj povedal je učencem samo pravilo in oni so se po njem ravnali, ne vedě zakaj in je li res prav; dasi je glavno pravilo vsacega razumnega učenja to, da ne zadostuje, da učitelj učencem samo resnico pove, nego učenci morajo tudi znati, da je to resnica. Spomnuta metoda trajala je do začetka tega stoletja. Tedaj postavili so si drugo geslo, glasečo se: Pri računanji naj se le mišljenje vadi. — Glavni zastopnik le-té ideje bil je Pestalozzi in potem njegovi učenci. Dandanašnji smo vže tako daleč dospeli (in za to gre posebna hvala našemu slavnemu rojaku Dr. vitezu Fr. Močniku), da se mehanično računanje ne more več ugnezditi.

Gospod predsednik se g. poročevalcu v imenu društva spodobno zahvali.

Ker nobenega predloga nij bilo, sklene predsednik zborovanje in sledile so pevske vaje za konferenčni čas.

Radi 1. in 2. avgusta trajajoče okrajne konference je prihodnje društveno zborovanje stoperv dne 6. septembra v Celji. Na dnevnem redu bo med drugim metodično obravnavanje začetnega nauka o decimalah.

A. B.

Iz Brežic. Učiteljsko društvo Kozje-Sevniško-Brežkega okraja je imelo 1. junija t. l. v Brežicah svoje zborovanje, kterega se je 15 udov vdeležilo.

Novovoljen predsednik, g. Ornik, nadučitelj v Brežicah vse ude v kratkem, pa jedernatem nagovoru srčno pozdravi, in je spodbuja k pridnemu obiskovanju zborov, rekoč da le v zložnosti nam je mogoče na našem polju napredovati. Prišlo je več udov iz oddaljenega Kozjanskega okraja, kterih je pri prejšnjih zborih zmiraj manjkalo. Prečita se zapisnik zadnjega zborovanja v Rajhenburgu in preide se na dnevni red.

1. Gosp. predsednik prečita dopis od okrajnega šolskega sveta, po katerem se dovoli učiteljem kot udom društva, kteri se zborovanja, ki bode vsak mesec, vdeležijo, 1 dan eventuelno 2 dneva, nauk opustiti. Prečita se dalje dopis učiteljev z Rajhenburga, kteri se opravičijo zarad izostanja.

2. Gosp. Voglar je predaval o spisji v narodni šoli, in sicer kako se postopa v tem predmetu v spodnjih, srednjih in zgornjih razredih, resp. šolskih letih, za ktero prednašanje se mu predsednik zahvali.

3. G. Ornik je govoril, kako se uči z vspehom v drugem deželnem, jeziku v narodni šoli, prav umljivo in temeljito. Vname se živahna debata ktere so se gg. Poljanec, Gaber in Kunstič vdeleževali.

4. Govor in nasvetovanje je bilo zarad zbora, kterega bode učiteljsko društvo za slovenski Štajer 18. septembra t. l. v Brežcah imelo. G. Poljanec nasvetuje, naj se voli odbor, kteri bo preskerboval primerno sobo

za zborovanje, prenočišča za učitelje, kakor tudi primerno zabavo. Ta nasvet se je sprejel. V odbor so voljeni: G. Ornik, nadučitelj, g. Poljanec, učitelj, g. Voglar, def. podučitelj v Brežicah, g. Kunstič, učitelj v Sevnici in g. Tramšek, učitelj v Vidmu.

Po doveršenem delu so se udje zbrali k oběnem obedu v gostilnici Klembas, kjer veselih in srčnih nagovorov, napitnic, kakor tudi šaljivih zabav ni manjkalo.

Iz Marnberga. Na dnevnem redu naše učit. konferencije bodo poleg drugih nanadnih točk, sledeča pitanja:

1. Wie ist der Unterricht in der zweiten Landessprache zu behandeln und der zu behandelnde Lehrstoff auf die verschiedenen Jahresstufen zu vertheilen?

2. Wie ist die Naturgeschichte auf Grund des Lehrplanes in den verschiedenen Kathegorien der Volksschule zu behandeln?

3. Sollen die Disziplinarvorschriften für die Schulen des ganzen Bezirkes oder für jede Schule besonders erlassen werden und wie sollen diese lauten?

4. Welche sind die wesentlichsten Bedingungen zur Erhaltung der Gesundheit mit besonderer Rücksicht auf die Schule Hygiene?

Dalje pravi poziv, da je po odloku dož. šolsk. sveta št. 108 od dné 17. novembra 1875: „jedes zum Erscheinen bei der Konferenz verpflichtete Mitglied bei sonstiger Disziplinarbehandlung gehalten ist, mindestens zwei der oben angeführten Themen mit Angabe der allfällig benützten Hilfswerke schriftlich zu bearbeiten und die Elaborate dem Leiter der Konferenz zu übergeben. Als das erste der zu bearbeitenden Themen wird das sub a genannte bezeichnet, während das zweite der freien Wahl jedes Einzelnen überlassen bleibt. Die Referenten werden vom k. k. Bez. Schulinspektor am Tage der Konferenz bestimmt werden. Die Referate werden nicht gelesen, sondern frei vorgetragen.“

Slovstvo.

(Sv. Cecilija), list za pučko cerkvenu glasbu i pjevanje, začel je s julijem u Zagrebu izhajati. Izdava ga Miroslav Cugšvert, učitelj na kr. vadnici. Cena novemu časopisu, ki izhaja Ikrat na mesec, (prinaša pa cerkvene kompozicije) je 4 gld.

Šolske novice in drobtine.

(„Učiteljsko društvo za slovenski Štajer.“) K pozivu, katerega smo priobčili v zadnji številki zastran občnega zbora, dodajamo še sledeče. Vse p. n. gospodje, kateri nameravajo zbora udeležiti se, prosimo da nam to naznanijo vsaj do 25. avgusta ali do 1. septembra in sicer iz teh namenov: 1. da moremo naznaniti v Brežico število udeležnikov radi prenočišča in radi skupnega obeda, in 2. da pošljemo „legitimacije“ in „pristopnice“ onim gospodom, ki se bodo po železnici radi znižane ($\frac{1}{3}$)

cene vozili. („Pristopnice“ imajo nekateri gospodje že od lanskega leta.) Dnevni red priobčimo morebiti že v prihodnji številki. Gosp. Žinko v Središči nam je nasvetoval že dvoji vprašanji, namreč: 1. Drugi deželni jezik v narodni šoli; 2. Domača vzgoja otrok. Gosp. Brezovnik nasvetuje: Rastlinstvo v narodni šoli. — Kakor se nam iz Brežic poroča, volilo je ondotno sl. učiteljsko društvo odbor (glej dopis iz Brežic), ki bode skrbel za priprave k občenemu zbornu.

(Iz štajerskega deželnega šolskega sveta.) Seja 27. junija. Petru Resch-u se je dovolila ustanovitev privatne kupčijske šole v Mariboru. 3razrednica pri sv. Petru pri Radgoni se razširi na 4razrednico. Pri sv. Jurju na j. ž. se dovoli ustanovitev kmetijskega, v Žavcu obertniškega nadaljevalnega tečaja. Valentin Končan se imenuje učiteljem pri sv. Hemi.

(V zadevi mariborskega učiteljskega sveta), ki je, kakor znano, nemško, (slovenščina je samo predmet in sicer v rokah — kateheta,) stavljal je v okrajnem šolskem svetu gornjeradgonskem pameten in pravičen, p. n. gospod vitez Hempel ta predlog na deželni šolski svet, da bi se na mariborskem učiteljski bolj na slovenščino oziralo, da bi bilo to učiteljske samo za spodnji Štajer, da bi se vsak kandidat, slovenski ali nemški (kar zdaj ni) slovenski učiti moral, in da bi se pri sprejemu v to učiteljske ne oziralo posebno na Nemce, kakor do zdaj. Tudi naj bi se slovenskim kandidatom ne dajale štipendije nemških okrajev. — Želimo temu predlogu pravičnega Nemca (kar je g. Hempel) najboljšega vspeha!

(Ali je to namen?) Čudili smo se večkrat, zakaj se na slovenske šole postavljajo nemški učitelji, t. j. taki, kateri slovenski čisto nič ali pa le malo razumó, in kateri vsled tega do slovenščine tudi simpatij nimajo. To antipatijo pokazujejo taki učitelji zdaj djansko. Slovenske pozdrave, slovenske molitve, slovenske pesmi odpravljajo iz šole. Uče pa otroke nemških pozdravov: „guten tag“, „küß' die hand“, nemški „vater unser“ — in uče slovenske avstrijske otroke — „Wacht am Rhein“. — Tako se nam poroča iz zanesljivega vira. Ako treba, služimo z imenom dotičnega pruskega učitelja na slovenski, avstrijski zemlji. Ali je to namen nastavljanja nemških učiteljev na slovenske šole!!!! —

(Katalog c. kr. založbe šolskih knjig) v Beču, ki nam je te dni v roke došel, ne kaže (**žalbog!**) nobene nove slovenske knjige, nemških knjig je pač dosta novih, to so zlasti čitanke, obstoječe iz 8 delov. Kdaj je že poslovenil nek učitelj v Ljubljani (g. Tomšič) peto računico, katere tako živo potrebujemo, kdaj je že bilo spisano „Tretje berilo“ in vendar ni sl. vlada še nič založila — za nas uboge Slovence. Pa da bi se vsaj knjige privatnih založnikov odobravale!

(Za Nemce.) Kranjski deželni šolski svet je sklenil, da se nemščina (menda kot predmet) vpelje v trirazrednico v Leskovcu; kot učni jezik naj pa služi nemščina v 4. razredu v Kerškem, in v ondotni meščanski šoli, ki se otvori s šolskim letom 1878—79.

(Izverstvo učilo.) Gosp. Stegnar popisuje v „Učit. Tovarišu“ svoj „računski stroj ruski s kroglicami, drobci in pripravo za prve vaje v čitanju“. To je jako primerno učilo, zato opozorujemo na dotični opis (14. šte. „Tov.“) in priporočujem ta stroj vsem šolam, ki niso s tem učilom dobro preskerbljene. Cena mu je 7 glđ. in se dobiva pri „Narodni šoli“ v Ljubljani.

(Previdnost pri kompetiranji.) Tudi kranjski deželni šolski svet je ukazal učiteljem, ki za službe prosijo, a dobivši ne marajo jih sprejeti, da to ne gre, marveč tisti, ki je službo dobil, jo mora tudi nastopiti. „Tov.“

(Slabo znamenje) „Kmetovalec“, izvrstno uredovan gospodarski list v Gorici, je vsled slabe podpore naročnikov prenehal izhajati, Bojimo se, dá se utegne s „Slov. učiteljem“, katerega zadevajo še drugi udarci, taisto zgoditi — vsled neplačevanja naročnikov in vsled nepodpiranja drugih podvzetj „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“. ¹⁾

(Nekaterim naročnikom) bomo list s bodočo številko vstavili, ako nam naročnine ne pošljejo, zlasti takim, kateri še lanske naročnine poravnali niso. Denarna zadrega naša je dan za dnevom večja; kajti naši naročniki in prijatelji pozabljajo nas vedno bolj in bolj.

Odbor „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“.

Vabilo k naročbi „Učiteljskega koledarja za leto 1878.“

V našem listu je bil sicer že objavljen sklep podpisanega odbora, da se izda „učiteljski koledar“ tudi za bodoče leto. Izverševanje tega sklepa pa ima mnogo zadržkov. Gradivo za tak koledar bi bilo sicer skoro že urejeno, čeravno je le polovica onih učiteljev, prijateljev naših s popravljenim imenikom svojega okraja nam vstreglo, in čeravno smo n. pr. radi imenika isterskih učiteljev v zadregi, od katerih nismo nobenih vesti dobiti mogli. Pa tudi po drugod učitelji zelo molčé. — Veliko večje skerbi pa nam dela materijalno vprašanje. Da založimo koledar, treba nam je 120—140 gotovine, kateri znesek je treba v kratkem tiskarju in vezniku plačati; a za kolek se mora od mah 24 gld. vplačati. Naše društvo pa je v materijalnem obziru uže nekaj mesecev na slabih nogah. Naročnina za „Učitelja“ se slabo in neredno plačuje, nekateri naročniki so po 3 leta na dolgo, a ne plačajo nič; po „zgodovini“, v katero smo 240 gld. vtaknili, sega se tudi jako malo. Poleg tega je društvo prevzelo tudi zalogo Kocenovega zemljepisa, ki bode tudi kolikor toliko stal. Iz teh vzrokov si ne upamo brez zagotovila o gotovem nakupovanju založiti „koledar“ tudi za l. 1878. (Isto tako si brez gotovih naročnikov ne upajo v Zagrebu založiti „Hrvatskega učit. koledarja“, a v Celovcu ne koroškega.) Zato vabimo vse slov. učit.-lje, da se v kratkem izvolé oglasiti ²⁾ za omenjeni naš koledar, ki bode obširnejši od lanskega. Vezan bode različno, kakor bode kdo želel, in cena se bode po tem ravnala. (40, 50, 60 kr.)

V Ljutomeru dne 10. julija 1877.

Odbor „Učiteljskega društva za slov. Štajer“.

Razpisi učiteljskih služeb po Slovenskem.

Na Štajerskem: Učiteljska služba pri Svetinjah (Irazr., p. in okr. Ormuž) s 550 gld. in stan. do 15. avg. na kr. š. svet.

Na Kranjskem: Učiteljski službi v Nevljji in na Berdu (Irazr., okr. kamniški) s 400 gld. in stan. do 10. avg. na kr. š. svet.

Na Goriškem: Učiteljski službi v Kredi in Otaležah (Irazr., okraj Tominski, p. Cerkno) s 500 gld. in stan. do 15. avg. na kr. š. svet.

¹⁾ Enaka nevarnost žuga korošk. nemšk. šolsk. listu.

²⁾ Ako se le premalo število ogласi, tedaj ga ne bomo izdali.

Premembe pri učiteljstvu po Slovenskem.

Na Štajerskem: G. Voglar (podučitelj v Brežicah), pride za učitelja v Planino; gospodična Šventner, podučiteljica v Brežicah, stopila bo iz službe. G. Kokot M. (iz Sevnice), učitelj na okoliški šoli v Celji; gosp. Košutnik (m. kandidat), zač. učitelj v zgornji Ponikvi.

Na Kranjskem: G. Kar. Bernard (iz Begunj na Notranjskem), učitelj v Škofjiloki. Gospodična Ernestina Kern, podučiteljica v Ljubljani, je iz službe stopila. Gosp. Fr. Cetel, učitelj pri sv. Petru pri Novem mestu.

2—3

Konkurs-Kundmachung.

Im Bereiche der k. k. Bez.-Hauptmannschaft Wind.-Graz kommen mit Beginne des nächsten Schuljahres nachstehende Lehrstellen zu besetzen:

a) Schulbezirk Windisch-Graz.

1. Die Unterlehrerstelle an der zweiklassigen Volksschule zu St. Ilgen unter Turiak, 3. Gehaltsklasse und Wohnung.
2. Die Unterlehrerstelle an der zweiklassigen Volksschule zu St. Martin bei Wind.-Graz, 4. Gehaltsklasse und Wohnung.

b) Schulbezirk Mahrenberg.

1. Lehrerstelle an der einklassigen Volksschule zu St. Bartolmä (Post Hohenmauthen), 3. Gehaltsklasse und Wohnung (ein Zimmer).
2. Lehrerstelle an der einklassigen Volksschule in Fresen (an der Kärntnerbahn), 4. Gehaltsklasse und Wohnung.
3. Lehrerstelle an der einklassigen Volksschule in Pesnitzen (Post Hohenmauthen), 3. Gehaltsklasse und Wohnung.
4. Lehrerstelle an der einklassigen Volksschule in Robot, (Post Hohenmauthen), 3. Gehaltsklasse und Wohnung.
5. Lehrerstelle an der einklassigen Volksschule in Trofin, (Post Saldenhofen), 4. Gehaltsklasse und Wohnung.
6. Unterlehrerstelle an der zweiklassigen Volksschule in Hohenmauthen, 3. Gehaltsklasse und Wohnung.
7. Unterlehrerstelle an der dreiklassigen Volksschule in Reifnigg (an der Kärntnerbahn), 3. Gehaltsklasse und Wohnung.

c) Schulbezirk Schönstein.

1. Lehrerstelle an der einklassigen Volksschule in St. Johann am Weinberg (Post Wöllan), 4. Gehaltsklasse und Wohnung
2. Provisorische Unterlehrerstelle an der dreiklassigen Volksschule in Wöllan, 3. Gehaltsklasse.

Bewerber und bezüglich der Unterlehrerstellen auch Bewerberinnen, welche der deutschen und slovenischen Sprache mächtig sind, wollen ihre gehörig belegten Gesuche im vorgeschriebenen Dienstwege bis 15. August d. J. beim betreffenden Ortsschulrath einbringen, wobei ausdrücklich bemerkt wird, dass auch Competenten mit dem Reifezeugnisse berücksichtigt werden.

Windisch-Graz den 4. Juni 1817.

Der Vorsitzende der betreffenden Bezirksschulräthe: **Strobach.**

Učiteljska služba

na enorazredni šoli v Koblju, pošta Konjice, IV. razreda in stanovanjem se razpisuje.

Prošnje se imajo do 25. julija 1877 poslati krajnemu šolskemu svetovalstvu v Koblju.

Okrajni šolski svet Konjice, dne 30. junija 1877.

Pervosednik: Haas m. p.

V Pragi v založbi Felkl-na in sina (Celetna ulica, č. 30) so izišle po priporočilu „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“:

NOVE RISANKE

s slovenskimi napisi in s prav dobrim, debelim papirjem.

Perva, druga in tretja risanka so pikčaste, četrta ima čisti papir. V 1. risanki so pike 1 cm., v 2.—2 cm., v 3.—4 cm. narazen.

100 kosov velja 4 gld. 50 kr.; posamezni sešitki (s 6 listi) so po 6 kr.

Za slovenske šole jih ima pa v zalogi

Janes Giontini in **Fr. Dubois**
v Ljubljani. v Ljutomeru.

Zlasti opozorujemo slavne okrajne šolske svete, p. n. gospode šolske ravnatelje in učitelje na naše, izvrstne po najnovejših zemljepisnih znanostih uredjene zemeljske krogle (globe), luno- in planetostroje najnižjih cen v slovenskem, hervatskem in serbskem jeziku. Visoko naučno ministerstvo jih je v svojem času kot edino za šolo pripravne priporočilo.

☛ Vzori (obrazci) se na zahtevanje zastoj in franko pošiljajo.

Felkl in sina

7—12

tergovina s papirjem v Pragi.

Lastništvo „Učiteljsko društvo za slov. Štajer.“

Za uredn. odgovoren Drag. Lorenc. — J. M. Pajk-ova tiskarna v Mariboru.